

# Koetoiminta ja käytäntö

Liite 13.12.2004 61. vuosikerta Numero 4 Sivu 7

## **Pensasmustikka voi olla rahakasvi**

Anu Koivisto, MTT

Pensasmustikka tuottaa normaalina satovuonna hyvän tai jopa erinomaisen taloudellisen tuloksen. Niinpä viljelmän perustamiseen kannattaa satsata. Tosin hehtaarin kokoisen viljelmän perustaminen maksaa 45 000 euroa. Ensimmäinen tili marjanmyynnistä saadaan vasta neljäntenä vuonna istutuksesta. Toivottavasti uutuustuotteen kysyntä ja hinta ovat kohdallaan vielä 2010-luvullakin.

Pensasmustikkaviljelmän perustamiseen ja pensaiden esikasvattamiseen kuluu aikaa kolme vuotta. Tänä aikana kustannuksia muodostuu noin 45 000 euron verran. Eniten perustamisessa maksavat taimet. Niiden osuus perustamis- ja esikasvatusvaiheen kustannuksista on runsaat 40 %. Toiseksi suurin kustannuserä on katekangas, 20 %. Muita perustamis- ja esikasvatusvaiheen kustannuksia aiheuttavat istutusalueen happamoittava turve, arvokkaan viljelmän aitaaminen, kastelu- ja muut laitteet, perustamisvaiheen urakatyöt, viljelmän hoito sekä lannoitteet ja muut tarvikkeet.

### **Satoa vasta neljäntenä vuonna**

Pensasmustikka alkaa tuottaa satoa vasta neljäntenä vuonna istutuksesta. Ensimmäisenä satovuonna marjoja saadaan noin 2 000 kg hehtaarilta. Täysi satomäärä pensasmustikalla saavutetaan vasta kuudentena vuonna istutuksesta. Tällöin marjaa voi tulla 3 000 – 10 000 kg hehtaarilta.

Pensasmustikan sato pakataan yleisimmin 250 gramman rasioihin, jotka viime vuosina on myyty noin 9 - 10 euron kilohintaan. Pensasmustikkaviljelmään on mahdollista saada pinta-alaperusteisia tukia. Vuosittain hehtaarin pensasmustikkaviljelmältä saadaan myyntituloja ja tukia noin 50 000 euroa. Koska kyseessä on suhteellisen uusi marjatulokas, viljelmät ovat yleensä pienempiä, keskikooltaan noin 0,36 hehtaaria.

Pensasmustikasta aiheutuu satovuosina myös kustannuksia. Eniten niitä tulee poiminnasta ja viljelmän hoitotöistä. Satovuosina muita kustannuksia muodostuu esimerkiksi vuotuislannoitteista ja kauppakunnostustarvikkeista. Hehtaarin viljelmällä näitä kustannuksia muodostuu satovuonna noin 25 000 euroa.

### **Onnistuminen takaa voiton**

Paljonko viljelijä saa voittoa viljellessään pensasmustikkaa? Normaalina satovuonna hehtaarin voitto on vuosittain noin 25 000 euroa. Voitolla tarkoitetaan tässä tulosta, mikä jää viljelijälle korvaukseksi pensasmustikkaviljelmään sijoitetusta pääomasta.

Viljelyn taloutta voidaan tarkastella myös siten, että lasketaan, koska viljelmään tehdyt rahalliset uhraukset ovat maksaneet itsensä takaisin. Tällöin vasta kuudentena vuonna viljelmän tuotoilla on katettu sen perustamiseen ja ylläpitämiseen tehdyt sijoitukset.

### **Onko pensasmustikka rahakasvi?**

Talvi 2002 - 2003 osoitti, että suuretkin talvivauriot ovat mahdollisia etenkin aroilla pensasmustikkalajikkeilla. Jos sato alenee esimerkiksi talvivaurioiden seurauksena kolmannekseen, saatu voitto on enää 3 500 euroa hehtaarilta. Toinen riskitekijä pensasmustikkaviljelmän voittoa laskettaessa on marjan kilohinta. Vielä tällä hetkellä pensasmustikalla on uutuus- ja erikoismarjan asema. Entäpä kun pensasmustikoiden määrä markkinoilla lisääntyy ja hinta alenee? Miten käy viljelmien kannattavuuden? Jos oletetaan hinnan alentuvan esimerkiksi 20 %, vähenee voitto 15 000 euroon.

Hyvissä tuotanto-olosuhteissa ja viljelytoimien onnistuessa pensasmustikka on rahakasvi. Uhkana ovat kuitenkin pensasmustikan hinnan lasku tai epäsuotuisat säät. Tällöin myös pensasmustikan viljelystä saatava voitto kutistuu jyrkästi.

Lisätietoja: [anu.koivisto@mtt.fi](mailto:anu.koivisto@mtt.fi)  
puh. (09) 5608 6261

Janne Pulkkinen



Pensasmustikka on hyvissä tuotanto-olosuhteissa ja viljelytoimien onnistuessa rahakasvi. Uhkana ovat kuitenkin pensasmustikan hinnan lasku tai epäsuotuisat säät.